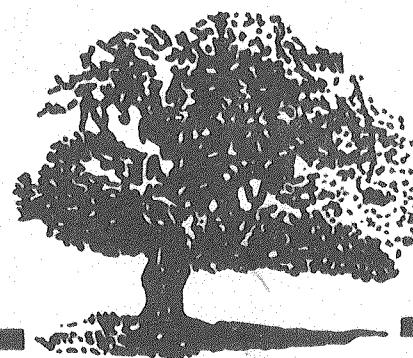


עלון שבות

לחלמוץ, חישוב, באהן, גראן

- 1 / בזאת העלון / יוסי אליאב, משה רבינוביץ *
- 4 / "והנץך זו ירושלים" / משה מאיר *
- 6 / קדושת א"י וקדושת ירושלים בזמן זהה / אלן בלוטס *
- 16 / שלום ירושלים / יוסף עופר *
- 22 / השמיר / דב כהן *
- 51 / פשטו של תלמוד / אהרון מנגינות *
- 65 / "כִּי פָקַד הָאֵת עָמָר" / יוסי בר-כוכבא *
- 71 / אכילת מעשר שני בירושלים - הערות לשיטת ר'ש"ג / אליהו גניגר *
- 76 / הרסנות בברכת המזון כסעודת שנמשכת בשני ימים / אברהם נחשות *
- 86 / שואל ומשיב / הרב שלמה לוי *



גליון 88

כ"ח באדר תשמ"א
ט"ו לשחרור ירושלים

ישיבת הר עציון - אלון שבות - הר חברון

שלום וירושלים / יוסף עופר

מהו השלום ?

רגילים אנו להעמיד בנויגוד לשלום את המלחמה. בר מסים קהלה בנו

דוד את "שירת העתים" של:

1. עת מלחמה
ועת שלום

ומשודך תהילים מקונן על אויבינו:

רבת שכנה לה נפשי עם שונא שלום 2

אני שלום וכוי הדבר מהה למלחמה

ואמנם אחד האגדים במושג השלום, הוא הכרות המלחמה מהעלם ושבירת

בליה:

גולי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים

הנה מלכיך יבאו לך 3

ונכורתה קשת מלחמה ודרפ שלום לגויים

* * *

אחר מושג השלום בתניר מכיל הרבה יותר. הריהו משמש כמילה גורובה

ונרדפת ליטוב.

4. משמעות שלום מבחן טוב 5

קונה שלום ואין טוב 6

לא תדרש שלום וטבthem

1. קהלה גי חי. ועיין במדרשו הרבה רבה פרשה גי, המפרש את רב העתים

בשירות העתים, לאור הקטע "עת מלחמה ועת שלום".

2. תהילים גיב' 1-2, ועיין גם דבריהם כי יוציאו, ירמיה כ"ח ח.ט,

מלכים א, ב, ג.

3. זכריה ט, ט-ו.

4. ישעיה, נ"ב ז'.

5. ירמיה ח' ט'ו. ועיין עוד איכה ג' ג'ז, ירמיה ל'ג, ט'.

6. דברים כ"ג ז'. ועיין עוד איכה ג' ג'ז, ירמיה ל'ג, ט'.

11. לכך הופיע מ"שלום" אינו "מלחמה" בלבד, אלא "רעות":
7. מלחמה-בלב חרש רע... וליונאי שלום - שמה
8. ידעתני את המחשבות... מחשבות שלום ולא לרעה

9. וישעהו מתאר את הקב"ה: בזאת אמן שלום וברא חסר
10. בזאת אמן שלום וברא רע... וברא רע
11. תאור אותו משלבים בתפוי לתנאיך, אלא שאתה נתקשים "לישנא מעליין",
12. ובמקומם להזכיר את ההפר משלום, אנו אומרים דבר שקלל 11:
13. גדול השלום שהוא שקלל נגדי הכל.
14. אנו אומרים: "עשה שלום וברא את השכל"
15. *

16. מעשה יואיר לנו מקרים רבים באורח חדש.
17. סוד מרע... וברא רע... ועשה בזב ביחס שלום וברא רע
18. לא עשית הטוב בלבד עומדת כנגד הרע, אלא אף הופוך והבהיר את
19. השלום.

20. *

21. מה שמצהיר את ישראל מפני אדם שלא ישים את לבו לדרוי תעללה
22. והתברך בלבבו לאמור שלום ובהיה לך...
23. מחשבתו לא תצלח, הוא לא יוכל להבלט בתורה עם שאלות גיגנות מכך.

24. משלו יי"ב כ'...
25. 7. יזרמיה כ"ט ו"א. עוזרנו עוד שמו אל כי בז ד', יזרמיה לירון ד', יזרמיה
26. ד', ג-ו"ט.

27. וושענה מיה ד'...
28. במדבר רבנן ג"א, ד'... המקון לשוני המתבטה בתפללה, ברוכות ו"א:
29. 10. תהלים ל"ד, ט"ז...
30. 11. דברים כ"ט ו"ז-כ.

31. *

הקללה בזאת תבוננו:
והבדילו כי לדעה מכל שבטי ישראל בכל אלות הברית...
* * *

"ויגש אליו יהודה" – בנאום שכוונו בניו להפלי אבא יהודה לשכנע את
13 יוסף לשרור את בנימיין.

בתחילת נאומו מוכיח יהודה שאביו הוזן עתיד למות אם יחזרו
האחים ללא בנימיין; כך אמרונו לך עוד בעלינו הראשון, בר אמר לנו
אבינו בנו-פיו כשנאלץ להפקיד בידינו את בנו-יקירנו, וכך אמרנו יקירה
אם נחזר בידים ריקות (פסוק י'יח-לי').

עתה עובד יהודה לחלקו השני של נאומו: אני יהודה, ערבי בעבור
בנימיין, ולכן מציע אני את עצמי לעבד תחת בנימיון (לייב-לייג)
לשיא העצמה מגיע הנאום במשפט האחרון (לייד). הדברים השוקלים
זההגו נזירים הופכים לדעקה, לשאלה רטורית ללא מענה, ושני חלקיו של
הנאום (אחריותו של יהודה, והסכנה ליעקב) משתלבים בה:
בי איר עלה אל אבי והנער איננוathi?

פָּנָא אֶרְאָה בַּרְעָם אֲשֶׁר יִמְצָא אֶל אָבִי!

עד גודם גנוו במשפט זה.

חשוב אתה, המושל, שהצעיר הוגנת:
האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהודה לי עבד
14 ואתם עלוי לשлом אל אביכם

האמין שבוד אתה שלשלום אנו עולמים?
אי אַנְלָה אֶל אָבִי... פָּנָא אֶרְאָה בַּרְעָם!

*

13. בראשית מיד י'יח-לייד. השווה את ניתוחה של פרוטי, נחמה ליבוביץ,
המחלקת את הנאום באופן שונה (עיזוניים בספר בראשית, שמוד 344
ואילך).

14. שם מיד י'יח.

מミכה המורשתית ניבא על המכות האנושות של יהודת מידן שנחריב.

<u>בגות</u>	<u>אל תהיידן</u>
<u>בבון</u>	<u>אל תטכון</u>
<u>15</u>	
<u>בבית לערפה</u>	<u>עפר התפלשי</u>
<u>עברי לך יושבת שפир ערייה בשת</u>	
<u>לא יצאה</u>	<u>וישכת צאנן</u>
<u>ספוד בית האצל</u>	<u>ילקם מכם עמדוthon</u>
<u>כין חלה לטוב</u>	<u>וישכת מרות</u>
<u>כין ירד רע מאת היי</u>	<u>לשונן בירושלים</u>
<u>رحم המרכיבה לרbesch</u>	<u>וישכת לביש...</u>
<u>לכון תחני שלוחים</u>	<u>על מזרשת גת</u>
<u>בתוי אכזיב</u>	<u>לאכזיב למולכי ירושאל</u>
<u>עד היורש אביא לך</u>	<u>וישכת מרשה</u>
<u>16</u>	
<u>עד עדלם יבוא</u>	<u>כבוד ירושאל</u>

וכבר עמדו דאשוניים על דרכו של הנביא-בנכואת תרבות זו:
"לשונו נטול על לשונו... כולם לפי שם הטו לשון הקינה"
(רש"ו).

למוננו על רוב הלשונות בקרן, והגוראה לעמוד על כלם ימצאים במפורשים
17

במהלך לנייגוד שבתחילה הפסוק:
כוי חלה לטוב יושבת מרות 18

15. המפלשתים כתיב.

• מילון א' י-ל"י-א

卷之三十一

דורך הנבייא:

כבי ירד רע מאת הי' לשנה ירדו-שלים
סופר הנביה על בר, שעקב חטאיהם של ישראל, ירד לעיר השלוּם - הרע שהוא
19

ההיפר מהוותה

* * *

בא צפניה בן כושי, בזמי יאשיהו, ומנחם את ירושלים.
אף הוא, כמו כי המודרשת, עוזק במדרש שמות שרים ובנבראותו. שריו
פלישטים יפגעו ביזום ה'

כבי עדת

1 אשקלן

אשדוד

20 ועקלן

ולעומתו, ירושלים תהורה. ה' יסיד ממנה את החטאיהם
והגאים, והנזרנים טובים ייהו

שרירות ישראלי לא יעשנו עולמה ולא ידברו בזב
21

ולא ימצא בפייהם לשונו תרומות

בי, י"ט), המוכיחה את הקרבה בין "ירע" לבון "מר".
19. בסוף זה מצוין איפוא מרובה של ניגודים, בו כל קדקד הוא ההפך
מן הסuibois לו:

סוב - מך

דעת - שלום

השוואה הנה לשלוּם מך לירע (ישעיה ל"ח י"ז)
20. יתכן שם השמות אשקלן ואשדוד נדרשים על ידי הנביה. ועיין
רשוי ור' יר' קרא.

21. צפניה ג, י"ג, השווה לנכונות מיכה על "שרירות ועקב" (מייקה ה'
ו-ז). ההקלות בינו נכונות מيكا לצפניה המחקות את הסברת שצפניה
מתיחס לנכונות מيكا כאשר הוא דורך את שם ירושלים.

ואז תנוחם ירושלים:

הנני בת ציון הריבונו ישראאל

שמהיו ועל זו בכל לב בית ירושלים

הסיך הי' משפטיך פנה אויבך

22.

מלך ישראל ה' בדורבר לא תיראי רע עוד
נבו את מיכה מותהנו. ירושלים מחרוז להיות עיר היראה והשלום, ולא
תירא יותר מן הרע.
ושני הנבאים, מיכה ואפנייה, נבואים כאחד:

ביום ההוא נאם הי'

ואספה הצלעה והנדחה אקבצתו

ואשך הרעות

ושמתה את הצלעה לשארית

ובכל הארץ בשפט

(אפנייה ג' ו-ד')

*

23.

נסויים במזמור תהילים הדורש שמה של ירושלים
שאלתו שלום ירושלים ישליין אוחביך
יבוי שלום בחילך שלוה באומנותיך
למען בית הי' אלקיינו אבקש טוב לך

22. אפנייה ג', ט"ז.

23. תהילים קכ"ב.

"רשב"ג אומר עתידה ירושלים שיתקבע בתוכה כל

הומות וכל הממלכות שנאמר: רנקו אליהם כל

గוריים לשם ה'" (אבות דר"ג)